

med udformningen af sådanne regler, der er behandlet i betænkningen.

Bestemmelserne i kapitel 4 i det foreliggende lovforslag, der er udarbejdet på grundlag af betænkningen, betegner i alt væsentligt en videreførelse af gældende ret med de ændringer, der er en konsekvens af udvalgets udkast til en ny lov om offentlighed i forvaltningen. Bestemmelsen i det foreliggende lovforslags § 2, stk. 1, om, at loven alene gælder for behandlingen af afgørelsessager, medfører i princippet en vis begrænsning i anvendelsesområdet for de foreslåede regler om partens aktindsigt i forhold til gældende ret. Som det er fremhævet nedenfor i sidste afsnit af bemærkningerne til § 2, stk. 1, er denne begrænsning som følge af de foreslåede regler om personers adgang til oplysninger om egne personlige forhold (egen-*access*) i offentlighedsloven dog næppe af praktisk betydning.

d. Partshøring

Den gældende offentlighedslovs regler om partsøffentlighed suppleres af bestemmelsen i offentlighedslovens § 12, hvorefter den, der er part i en sag, som er til behandling i den offentlige forvaltning, normalt på ethvert tidspunkt af behandlingen kan forlange, at sagens afgørelse udsættes, indtil han har afgivet en udtalelse om sagen. Denne bestemmelse gælder uanset, om parten forinden har udnyttet sin adgang til aktindsigt, men baggrunden for fremsættelsen af en begæring efter § 12 vil i praksis ofte være et ønske om at få mulighed for at kommentere det materiale, som parten i kraft af en forudgående begæring om aktindsigt har haft lejlighed til at gøre sig bekendt med.

Offentlighedsloven hjemler således allerede i dag den, der er part i en forvaltningssag, ret til at gøre sig bekendt med det foreliggende materiale og til at udtale sig herom og i øvrigt om sit syn på sagen, inden den afgøres.

Den gældende offentlighedslovs regler er imidlertid karakteriseret ved, at initiativet ligger hos parten selv. Loven hjemler kun partsøffentlighed og partshøring efter derom fremsat begæring.

Denne begrænsning i rækkevidden af de gældende regler må sammenholdes med det forhold, at vedkommende forvaltningsmyndighed – i modsætning til hvad der gælder i retsplejen – har et selvstændigt ansvar for tilvejebringelsen af et tilfredsstillende afgørelsesgrundlag. Denne såkaldte *officialmaksime* indebærer blandt andet, at den pågældende forvaltningsmyndighed ofte under sagens behandling må tage skridt til en efterprø-

velse og/eller supplerung af de oplysninger, som fremlægges af en part. Det kan derfor meget vel forekomme, at en forvaltningsmyndighed i en sag, hvor man på et tidligt stadium af sagens behandling har imødekommet en begæring om partsøffentlighed og partshøring, senere modtager yderligere oplysninger eller udtalelser, som parten ikke har haft lejlighed til at tage stilling til.

Bestemmelsen i § 12 i den gældende offentlighedslov giver i og for sig parten mulighed for at sikre sig imod denne eventualitet. I justitsministeriets vejledning om lov om offentlighed i forvaltningen, der er optaget som bilag 2 til offentlighedsudvalgets betænkning (side 457 ff.), udtales det således under pkt. 35, at den nævnte bestemmelse indebærer, at en part på et tidligt stadium, f.eks. i selve ansøgningen, kan forlange, at sagen ikke afgøres, før han har haft lejlighed til at gøre sig bekendt med de dokumenter, der tilvejebringes i forbindelse med sagens behandling, og til at fremsætte sine bemærkninger hertil. En sådan begæring påfører med andre ord vedkommende forvaltningsmyndighed en pligt til at gennemføre en partshøring, når sagen efter myndighedens skøn i øvrigt er moden til afgørelse. Forudsætningen for, at myndigheden efter offentlighedslovens § 12 kan anses for forpligtet til at foretage en partshøring, når sagsforberedelsen i øvrigt er tilendebragt, er imidlertid stadig, at parten har fremsat begæring herom.

Det forhold, at anvendeligheden af den gældende lov således forudsætter, at der fremsættes en begæring af den pågældende part, indebærer også, at reglerne kun får praktisk betydning i forhold til parter, der er bekendt med, at der verserer en forvaltningssag, hvis udfald vil kunne gribe ind i deres retlige interesser.

Denne forudsætning er naturligvis opfyldt i alle de tilfælde, hvor sagen er rejst på den pågældendes eget initiativ, typisk ved indgivelse af ansøgning eller klage, eller hvor parten direkte inddrages i forbindelse med myndighedens oplysning af sagen. I nogle tilfælde rejses en sag imidlertid på myndighedens eget eller andre myndigheders initiativ eller i anledning af en henvendelse fra andre private parter eller trediemænd, uden at sagens karakter umiddelbart gør det nødvendigt at inddrage den pågældende selv i sagens forberedelse. I forbindelse med behandlingen af sådanne sager har parten ikke uden videre mulighed for at udnytte offentlighedslovens regler om partsøffentlighed og partshøring. Hertil kommer, at ansøgere og andre parter i en del tilfælde går ud fra, at de er bekendt med myndighedens afgørelsesgrundlag